
Jazyk abychom si rozuměli

Jazyk abychom si rozuměli



Vidouce hynouti mateřský jazyk na úbytě, na nichž se coby novináři měrou nemalou podílíme, rozhodli jsme se přispěti do mlýna troškou o něco větší, než jest běžným zvykem. Poskytli jsme třem nositelům specifického žargonu k zprznění vybraný text. Tři rodilí čeští mluvčí, jejichž druhými jazyky se stala ostravačtina, reklamština a teenagerština, se pustili zuby nehty do vznešeného textu z pera Václava Havla.

Takovýto projev, plný krásných slov, vznešených pojmů a ještě vznešenějších idejí, pronesl pár dnů po svém zvolení, na Nový rok 1990, z televizních obrazovek první prezident opět svobodného Československa Václav Havel.

Milí spoluobčané,

čtyřicet let jste v tento den slyšeli z úst mých předchůdců v různých obměnách totéž: jak naše země vzkvétá, kolik dalších milionů tun oceli jsme vyrobili, jak jsme všichni šťastni, jak věříme své vládě a jaké krásné perspektivy se před námi otevírají.

Předpokládám, že jste mne nenavrhli do tohoto úřadu proto, abych vám i já lhal. Naše země nevzkvétá. Velký tvůrčí a duchovní potenciál našich národů není smysluplně využit. Celá odvětví průmyslu vyrábějí věci, o které není zájem, zatímco toho, co potřebujeme, se nám nedostává. Stát, který se nazývá státem dělníků, dělníky ponižuje a vykořisťuje. Naše zastaralé hospodářství plýtvá energií, které máme málo. Země, která mohla být kdysi hrdá na vzdělanost svého lidu, vydává na vzdělání tak málo, že je dnes na dvaasedmdesátém místě na světě. Zkazili jsme si půdu, řeky i lesy, jež nám naši předkové odkázali, a máme dnes nejhorší životní prostředí v celé Evropě. Dospělí lidé u nás umírají dřív než ve většině evropských zemí. (...)

Ale to všechno není stále ještě to hlavní. Nejhorší je, že žijeme ve zkaženém mravním prostředí. Morálně jsme onemocněli, protože jsme si zvykli něco jiného říkat a něco jiného si myslet. Naučili jsme se v nic nevěřit, nevímat si jeden druhého, starat se jen o sebe. Pojmy jako láska, přátelství, soucit, pokora či odpuštění ztratily svou hloubku a rozměr a pro mnohé z nás znamenají jen jakési psychologické zvláštnosti anebo se jeví jako zatoulané pozdravy z dávných časů, poněkud směšné v éře počítačů a kosmických raket. Jen málokterí z nás dokázali nahlas zvolat, že mocní by neměli být všemocní a že zvláštní farmy, které pro ně pěstují ekologicky čisté a kvalitní potraviny, by měly své produkty posílat do škol, dětských internátů a nemocnic, když už je naše zemědělství nemůže zatím nabízet všem. Dosavadní režim – vyzbrojen svou pyšnou a nesnášenlivou ideologií – ponížil člověka na výrobní sílu a přírodu na výrobní nástroj. Zaútočil tím na samu jejich podstatu i na jejich vzájemný vztah. Z nadaných a svéprávných lidí, důmyslně hospodařících ve své zemi, udělal šroubky jakéhosi oblundně velkého, rachotícího a páchnoucího stroje, o němž nikdo neví, jaký má vlastně smysl. Vážená agoško, čtyřicet let jste byli pod vlivem jednotný mediální masáže, kterou vám servíroval menečment přede mnou. Bylo to o tom, že letíme nahoru, zvedáme bačety a reveň, že jsme všichni hepy, sjíždíme gavrment, imidž jde nahoru a top tajm právě přichází. Předpokládám, že hlavním menečrem jste mě nezahlili proto, abych vás znovu lakoval. Naše milá agoška je totiž komplity daun a vaše strategický řešení a kreativní ajdže, včetně mýdja pleninku, se klientům příliš neprodávají.

Většina dipártmentů produkuje věci, které nejsou kůl, ba právě naopak. Fejvrů a superspešl vychytávek, jaký by klienti a jejich cílofky ocenili, u nás moc nenajdete. Fejs naši agošky, která se ráda vymezuje jako opravdová agoška edmenů, edmeny vlastně jenom ponižuje a vykořisťuje.

Naše ekšny jsou podhodnoceny. Agoška, která kdysi hrála prim v počtu trejnyků pro ekaunty i kreáč dnes dává do školení tak málo, že je v současnosti číslo dvaasedmdesát. Fejslift prostředí, který jsme převzali po majitelích, nevyšel. Senioři od nás mizí dřív než z většiny ostatních agošek.

Ale to zdaleka ještě není klíčová věc. Klíčová věc je, že to tu fakt jenom mastíme a nikdo pořádně nemarketuje.

Naše promoušn šla do kopru: netrastujeme jeden druhému, není tu žádná týmová kouoperejšn a každý si jede singl.

Piárko agošky jako by ztratilo fjučr. V tajmu kompů, raket a dálkáčů pak vypadáme totálně aut of a fany.

Jen občas někdo dokázal ofrekord namítnout, že je třeba věci vyfouldrovat, bejzovat a třeba že ajsíkjů je možný využít nejen pro úlety, ale také pro džobnamby a elektronický brejnstorminky.

Otcové zakladatelé, kteří měli vlastní rajts a soundbajts, ponižili kreáč na dýtýpko a ekaunty na poslíčky a leštiče klik.

Zaútočili tím na samu postatu edmenů a jejich rylejšňšipy. Z našich, kdysi špičkových nadlinkových výájpi šourílů udělali týzry, po kterých neštěkne ani ta poslední podlajnovka, protože nechápe, jaký mají všechny ty vizuály, klejmy, hedlajny, tegony, síáremka, číárpíčka a búhví co všechno vlastně smysl. Óká, rebelové, mněli sme tu nemálo dlouhou lajnu dost stejnejch keců vod těch vyoutovanejch fosílijí: jakej má tahle akcička drajv, že tu máme slušně wopohodě workery, jaký suprový brand outfity a jiný megavěčičky se tu mejkujou, jak jsme fpohodičce klídečku a ty fo3, co to tu šéfujou, že to sou jako fcelku přísný rychtáři.

Já ale nejedu ftohle bulšit stylu, vo tom snad žádná. Takže o-ou, mládeži, tahle párty de do kytek. Férová maso rychtařina, na kterou tu typani docela mají, tak ta se teda nekoná. Workuje se na nákejch fosilních šrotech, co jsou stejně in jako Nokia 5110, a nejnovější vohozy z drápků pravejch bengálskejch kasuárů abys potupně kupoval až za hranicema v CundA. A vo tom to teda krutě není. Establišment si říká hustorebelskej, ale přitom je to naprosto nejvíc krutě zakonzervovaná fosílie, co mlátí rebely i roštěny pendrekama. Ekoteror se tu teda mega nenosí. A že tu jako byly cool schooly, tak to teda rofl! To je fšechno total dead. A přírodička, reláxek, zelenej džezík, co tu prej jako byl, tak to je gameover jak sviň. Ftýhle díře seš pwned dřív, než řekneš michaldavid.

Ale main prob je někde jinde, fuckt zlý totiž je, že atmoška už není megahustorebelská!!! Roštěny, paštičky, prostě řezivo přestává bejt free, typani si kupujou loňský modely, jakoby nemohli stáhnout fo3ky vo náký love a na party hraje michaldavid, kterej je stejně cool jak tři roky stará kuna pod tvojí postelí. Zvykli sme si nosit půl roku starý hadry, kupovat neznámý brandy a rebelujem, jen když nám geronti nechťej nadojit lupeny. Jen málo kingů dokázalo bejt svůj ftěch krušnohorskejch tajmech a řekli nahlas, že na outfity od fishbounu má nárok každej správnej typan a ne jen tvrdý jádro tý naší velký crew. Tyhle neurotický pionýři z nás udělali naprostý losery na mejkování low-quality shitu a voblíkli nás do vikslajvantů pro socky. Z hustejch a férovejch farářů, co potunili tuhle zemi, udělali noname workery, co už ani nevědí, vo jakej mejdan tu teda vlastně de. Mile děvuchy a synci,

štyrycet roku jste z pyskuv tych cypu předemnu slyšeli take same kidy o tym, jak naša země rozkvita, kolik dalších milionuv oceli zme vyrobili, jak zme všeci šťastni, jak věřime svoji vladě a jake fajne perspektyvy se před nami otviraju. Ja se myslim, že stě mě do toho úřadu něstrčili temu, abych vam aji ja valil klíny do hlavy. Naša země něrozkvita. Veliki tvurči a duševni potencjal našich naroduv je využitý na chuja. Cele odvětví prumyslu robi věci, kere ma každy u řiti, ale toho, co by zme potřebovali, nigdě něnajděš. Stat, kery se říká, že je stat robotniku, z robotniku narobil cypy a odíra jich. Naša zastarala hospodarka rozhazuje energiju, kerej mame malo. Země, kera mohla gdysi dvíhat nos, jakich ma vzdělaných obyvateluv, dava na školy tak malo, že je něskaj až kajsi na sedumdesatým druhým místě na světě. Zdupalí zme se hlinu, řeki aji lesy, kere nam naši staři odkazali a něskaj mamy nejchujovější životni prostředí v Evropě. Dospěli u nas umiraju dřív niž ve skoro každej zemi v Evropě. (... Ale to všeccko ešče něni to hlavní. Nejchujovější je, že žijeme ve zkurveným mravním prostředí. Morálně zme omarodili, bo zme se zvykli cosi ineho říkat a cosi ineho se myslet. Naučili zme se ničemu něvěřit, něvšimat se jeden druhého, starat se enem o sebe. Hlubka a rozměr takich slov, jako je laska, kamaračoft, soucit, pokora, je v dupě a pro moc z nas znamenaju enem jakesi psychologické vybryki nebo vypadaju jako jakesi zbludile pozdravy ze starych času, kere su v době počítaču a kosmickich raket směšne. Enem malokery z nas dokazal nahlas zařvat, že mocni by neměli byt všemocni a že extra hospodarki, kaj se pro nich pěstuje ekologicki čiste a fajne žradlo, by měly to, co vypěstuju poslat do škol, děckich internatu a špitalu, jak už to naše zemědělství něumi dat všeckim.... Ten režim doteraz – vyzbrojeny... Tym zautočil na jejich zaklady aji na jejich vzajemny vztah. Z nadaných a svepravnych lidí, keři mudře gazdovali ve svojej zemi, zrobil šrubki jakesi kurevski velike, uřvane a smradlave mašiny, o kerej nigdo něvi, na kereho chuja vlasně je.